

Op het dakterras staan vooral droogteminnende planten. In de bak aan de straatkant groeit *Calamagrostis acutiflora* 'Karl Foerster'.

Dakterras in 't groen

GLUREN DOOR HET STRUISRIET

Een weinig charmante tuin met een moeilijk bereikbaar dakterras... Selma Wiertsema en Guido Aben namen er geen genoegen mee. Samen met tuinontwerper Freek de Gruijter vormden ze hun kleine tuin in Utrecht om tot een avontuurlijke lusthof. Vanachter het struisriet gluren ze nu ongestoord naar voorbijgangers op straat.

TEKST: KRISTEL ENGELEN FOTO'S: MODESTE HERWIG ONTWERP: FREEK DE GRUIJTER TUINEN, WWW.DEGRUIJTERTUINEN.NL

De balkonreling van grillige boomstronken doet denken aan een huisje in het bos.

O

p slag verliefd waren Selma en Guido niet toen ze hun tuin drie jaar geleden voor het eerst zagen. Sterker nog, ze waren eigenlijk op zoek naar iets groters. Bij hun vorige onderkomen in Utrecht zat helemaal geen tuin, maar deze was met zijn 5 bij 6 meter wat aan de kleine kant. Bovendien was het dakterras enkel te bereiken via een steile ladder. De verkoop-

makelaar wist dat niet echt goed te praten. „Tijdens de bezichtiging zei hij dat de tuin niet zoveel voorstelde en dat we het dakterras boven de schuur niet zouden gebruiken”, vertelt Selma. „Waarschijnlijk dacht hij dat we het toch niet gingen kopen, maar het huis was wél naar onze zin. We zitten hier vlakbij het centrum dus ergens moesten we concessies doen. We dachten dat er vast wel iets van de tuin te maken zou zijn.”

Selma en Guido kochten het huis, maar de tuin bleef een struikelblok. Hun doel was om het dakterras bij de tuin te betrekken zodat het ook daadwerkelijk gebruikt zou worden. „Er moest een vaste trap komen, dat stond vast, maar verder bleven de ideeën een beetje hangen bij een border met wat groene planten. Tot die dag dat mijn moeder een tijdschrift meenam met daarin een serie over kleine tuinen. Daartussen zat een heel aansprekende tuin van Freek de Gruijter. We hebben hem gebeld en zijn vrijblijvend komen kletsen. Hij was meteen enthousiast, had een heleboel ideeën en plannen.”

‘Het groeit wel weer aan’

Om te beginnen werd de schuur afgebroken waardoor er zomaar drie vierkante meter aan overkapping bij kwam. De vrijgekomen meters hebben een ruimtelijke werking op de tuin en er kwam extra zitruimte vrij voor als het weer wat minder is. Dochter Juno kan er naar hartenlust spelen én schommelen. Selma: „Er bleef nog een klein schuurtje over, precies genoeg om de tuinslang en wat gereedschap in op te bergen. Veel meer hebben we niet nodig aangezien er aan onderhoud niet veel hoeft te gebeuren. Guido en ik zijn allebei geen tuinierhielden, dus alles wat er in de tuin zou groeien, moest makkelijk zijn, dat was een voorwaarde. Geen iele bloempjes voor ons die moeilijk in leven te houden zijn.”

Een groot deel van de beplanting bestaat dan ook uit siergrassen. „Ze zijn perfect voor ons. Je kunt ze lekker laten groeien en afknippen - of niet, als je ze laat staan heb je er in de winter namelijk ook nog wat aan. Naast een beetje onkruid plukken, uitgebloeide bloemen eruit halen en af en toe wat fijn snoeiwerk, hoeft er niet veel te gebeuren. Wat dat laatste betreft gaf Freek trouwens het advies om niet te bang te zijn. Gewoon knippen, het groeit wel weer aan.”

Wuivende vitrage

Planten als fijnbladige bamboe (*Fargesia murielae*), vingerplant (*Fatsia japonica*) en allerlei soorten klimplanten geven deze tuin een groene en avontuurlijke sfeer. Misschien wel een beetje het Australiëgevoel, het land waar Selma en Guido een tijdlang gewoond hebben. De balkonreling van grillige boomstronken doet denken aan een huisje in het bos. Ertussen zijn staaldraden gespannen die de reling veilig afsluiten maar toch een open beeld houden. Selma: „Anders zou je tegen een dicht schot aankijken en dat zou de tuin optisch verkleinen. Dat is ook de reden dat we geen enorme loungebank hebben; de tuin is al niet groot en een loungeset zou het uitzicht belemmeren. Bovendien, alles wat je neerzet, moet je in de winter ook opbergen terwijl we de schuur net afgebroken hebben.” Op het dakterras staan veelal droogteminnende planten, gecombineerd met kruiden als rozemarijn, tijm, marjolein en bieslook. In de bak over de

In de tuin staan maar liefst zeven bomen, zoals deze katsoera, hier opgekweekt als meerstammige struik.

Onder het dakterras kan dochter Juno naar hartenlust spelen en schommelen.

7 x klein met groots effect

Tuinontwerper Freek de Gruijter gebruikte in deze kleine tuin maar liefst zeven karakteristieke bomen. Een gedeelte hiervan is laagblijvend, andere soorten zijn door snoeien prima in vorm te houden. Het voordeel van bomen in een kleine tuin is dat ze hoogte en beslotenheid geven en goed te gebruiken zijn voor het camoufleren van omringende woningen.

1 Antarktische beuk (*Nothofagus antarctica*)

Een karakteristieke boom met grillig gevormde takken en asymmetrisch, glanzend groen blad. De open kroon laat veel licht door. Tijdens het uitlopen verspreidt het blad een kruidige geur, in de herfst verkleurt het naar goudgeel. Let op dat je de boom niet samen met vaste planten aanplant; hij wortelt oppervlakkig en neemt veel vocht weg uit de bodem.

2 Katsoera (*Cercidiphyllum japonicum*)

Kan een enorme boom worden, maar Freek plantte hem als meerstammige struik. In het voorjaar loopt het blad bronskleurig uit, in de herfst verkleurt hij geeloranje.

3 Krentenboompje (*Amelanchier lamarckii*)

Verandert in het voorjaar in een witte waas van bloesem. In de zomer verschijnen er eetbare bessen (krenten) aan de struik in allerlei tinten roze en paars. Het blad verkleurt naar spectaculair geel en oranje in het najaar.

4 IJzerhout (*Parrotia persica*)

Een juweeltje onder de kleine bomen. Nog voordat het blad verschijnt, bloeit hij met geclusterde, dieprode bloemetjes. De beukenbladachtige bladeren lopen mooi roodachtig uit, om in de zomer groen te verkleuren en in de herfst te ontvlammen in geel, oranje en rood. In de winter trekt de schors de aandacht: door het afbladderen van de bast verschijnen zachtgele tot -roze tinten van de onderbast.

5 Smalbladige wilg (*Salix exigua*)

Meerstammige boom of struik met lancetvormig, zilvergrijs blad dat mooi meedeint op het minste zuchtje wind. In het late voorjaar verschijnen katjes aan de struik.

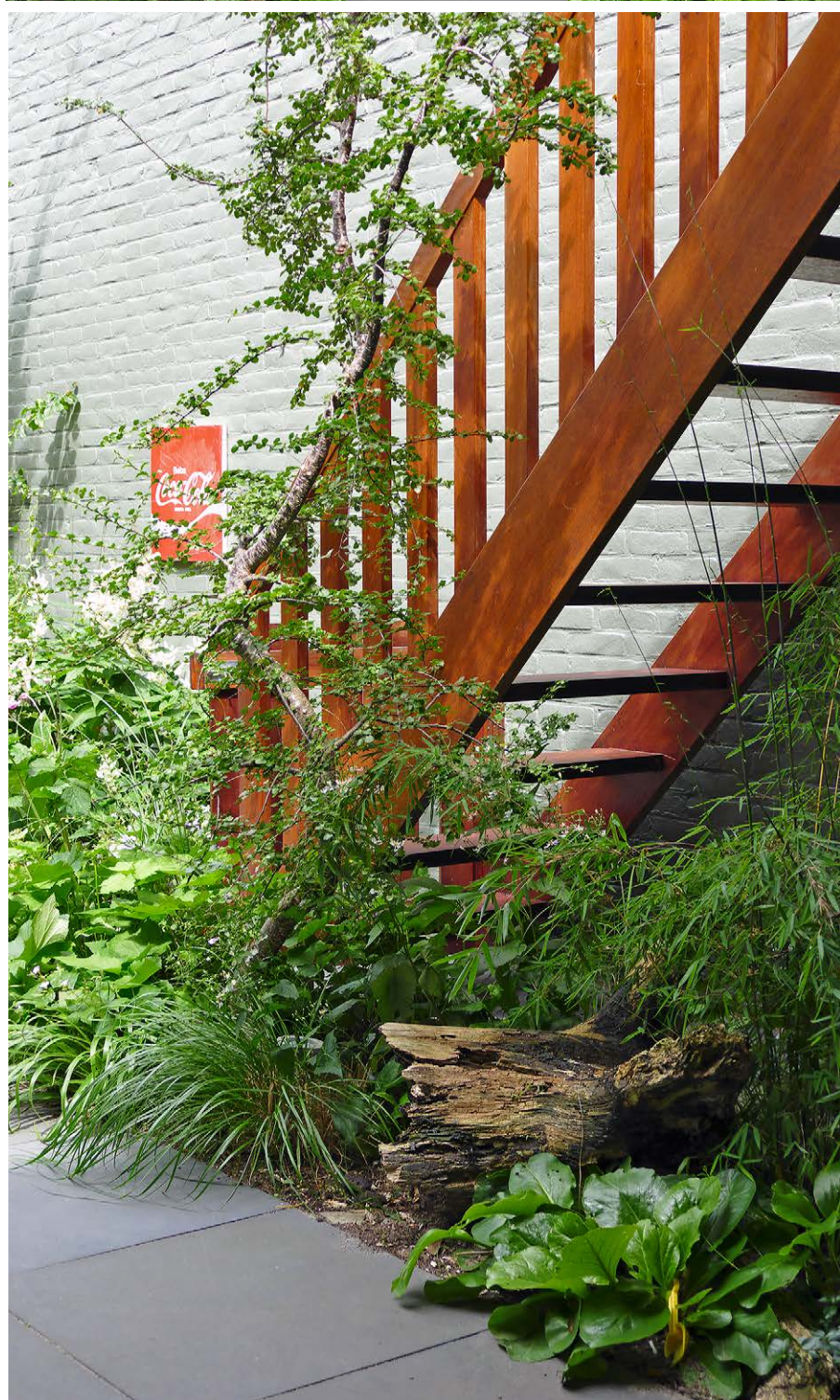
6 Fluweelboom (*Rhus typhina*)

De verscheidene takken dragen lang, geveerd, sierlijk blad, waardoor de boom een exotische uitstraling heeft. Verkleurt in de herfst naar mooie geel- en oranjentinten. Bloeit met groene pluimen die uiteindelijk rood verkleuren. Zet de fluweelboom in pot om te voorkomen dat hij gaat woekeren.

7 Sierkers

(*Prunus x subhirtella* 'Autumnalis Rosca')

De zachtroze bloei duurt van november tot december. Afhankelijk van het weer zit er dan nog blad aan de boom, waardoor de bloesem minder opvalt. In het vroege voorjaar volgt vaak een tweede bloei.

hele breedte aan de straatkant groeit struisriet *Calamagrostis acutiflora* 'Karl Foerster', die in een rij geplaatst zijn als een wuivende vitrage. „Vanaf hier is het heerlijk gluren naar de straat en voorbijgangers die zich onbespied wanen. Mensen verwachten niet dat hier iemand zit.”

Zeven bomen

Een van de eyecatchers van de tuin is de Antarctische beuk (*Nothofagus antarctica*), die met zijn grillig groeivorm een contrast vormt met de rechte lijnen van de trap en hem gedeeltelijk camoufleert. Het is niet de enige boom: in totaal groeien er zeven (!) kleine bomen. Bij binnenkomst staat een katsoera (*Cercidiphyllum japonicum*), een meerstammige, opgaande struik die al vroeg in blad komt. In de hoek bij de woning tegen de erfgrans groeit en bloeit een krentenboompje (*Amelanchier lamarckii*), uitgezocht vanwege zijn charmes door de seizoenen heen. In een groter plantvak wordt ijzerhout (*Parrotia persica*) gecombineerd met de witte pluimen van duizendknoop (*Persicaria polymorpha*) en een schermbloemige hortensia. Ook op het dakterras staan bomen: een grijsbladige, opgaande wilg (*Salix exigua*) en de parasolvormige fluweelboom (*Rhus typhina*). In pot groeit een struikvorm van Japanse sierkers *Prunus x subhirtella* 'Autumnalis Rosea', die 's winters al begint te bloeien met lichtroze bloemen. Selma: „Tijdens ons gesprek had Freek het over een boom. 'Een boom?', reageerden wij. 'Dat kan toch helemaal niet in een kleine tuin?' Nu staan er zeven. Zelfs in het dak van amper twintig centimeter diep groeit er een. Toen het een keer hard waaide, waren we even bang dat dat mis zou gaan, maar hij houdt zich goed staande.”

Vuurwerk in slow motion

Dat Freek het ontwerp tot in de puntjes doordacht heeft, bleek al in het eerste jaar na aanleg. Selma: „Als een langzaam afgaand vuurwerk volgden de bloemen elkaar op. Eerst zag je blauw, dan weer roze en dan weer een plukje paars, steeds spatte er een ander kleurtje uiteen.” In de herfst bloeien de asters en in de winter de winterjasmijn. Daarnaast zorgen bamboe en grassen ervoor dat de tuin altijd groen is. Ondanks dat de tuin op het noorden ligt, is er altijd wel ergens zon te bespeuren. Selma: „In de ochtend beneden op het bankje en aan het einde van de middag op het dakterras. Het is echt geweldig genieten met deze tuin. We zijn erg verrast over hoe het is geworden, heel apart en onverwacht. Als mensen hier komen en de poortdeur opendoen, is het altijd weer: 'Huh, zit dit erachter?' Het ultieme genieten is wanneer we samen met vrienden boven, op het dakterras, zitten. Onze dochter scharrelt beneden rond, er staat een zandbak en ze kan lekker haar eigen ding doen. Dankzij Freek hebben we er nu vrede mee dat de tuin niet zo groot is. We denken nooit meer, hadden we maar een grote tuin. Een kleine tuin heeft ook zo zijn voordelen: je hebt er namelijk nauwelijks werk aan.”

‘Het ultieme genieten is wanneer we samen met onze vrienden boven, op het dakterras, zitten.’

